

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Plemenske stranke.

Po mnenju skrajnih nacionalistov bodo naše notranje politične razmere v tistem hipu boljše, ko bodo izginile vse plemenske stranke. Mislimo, da je to mnenje popolnoma zgrešeno in tudi naivno.

Že samo to dejstvo, da so plemenske stranke na vseh volitvah odnesle zmago, dokazuje, da niso brez podlage, temveč da imajo v sebi tako silno agitatorično moč, ko nobena druga stranka. To je tudi naravno in drugače niti biti ne more.

Glavna agitatorična moč plemenske stranke je v spoznanju naroda, da ni v državi enakopravnosti. Na papirju je sicer te enakopravnosti več ko dovolj, toda praksa poje čisto drugo pesem. Slovenske vloge se v Beogradu ne rešujejo, davčno breme je v Sloveniji neprijetno višje, ko na jugu države, zato pa dobe kraji v južnem in vzhodnem delu države neprimerno več ko Slovenija. Cele knjige bi mogli napisati o vladajoči neenakopravnosti, toda čisto nepotrebno je to, ker itak ni Slovenca, ki ne bi te neenakosti že občutil na lastni koži.

In protest naroda proti tej neenakosti so ravno plemenske stranke in te bodo ostale, dokler ne bo zavlada popolna enakopravnost.

Prva in najvišja naloga plemenskih strank, naravnost njih *raison d'être* je zato odprava neenakosti. V tem je tudi njih zadržan pomen, ker je vsaka notranje-politična konsolidacija izključena, dokler ne zavlada tudi v življenju — in ne samo na papirju — popolna enakopravnost.

Te enakopravnosti ni mogoče drugače doseči ko z bojem. Ni misliti, da bi tisti, ki danes profitirajo od vladajoče neenakopravnosti, prostovoljno odstopili od svojih privilegijev. Nasprotno, oni jih bodo držali, kakor dolgo jih bodo le mogli. Če pa se da enakopravnost doseči le z bojem, potem pa je jasno, da mora tvoriti vse, kar ima isti interes, tvoriti tudi eno fronto. Cepitve so v boju škodljive, temveč vse sile naroda treba za boj zbrati in — zaradi tega spoznanja so tudi zmogale plemenske stranke.

Vsled istega spoznanja tudi vsedrjavne stranke zaenkrat nimajo tal in ga ne morejo imeti. Slovenske interese morejo uspešno braniti le stranka, ki je rešna na slovenskem stališču, ravno tako pa se more na Hrvaškem zasidrati samo stranka, ki je res na hrvaškem stališču. Zato pa tudi, tudi srbska stranka ne more prodati niti na Hrvaškem, niti v Sloveniji, temveč se narobe celo v srbskih prečanskih pokrajinah oglašajo vedno močnejše težnje po srbski prečanski stranki. Gospodarski interesi so pač močnejši od vseh drugih.

Vse vsedrjavne stranke so bile dosledno in redno vedno samo srbske stranke. Slovensko, hrvaško in jugoslovansko ime je bilo le dekoracija, toda stvarno so bile le srbske stranke in zato tudi niso mogle zbrati pristašev v nesrbskih krajih. Po tem neuspehu pa so postale še bolj srbske kakor so bile in tako radikalni, ko demokrati zajemajo vso svojo moč le v srbskih krajih. Ali naj sedaj tvegajo svojo pozicijo med srbskim narodom zato, da dobe negotove pristaše v nesrbskih krajih? Mislimo, da tisti, ki misleči ljudje tega ne morejo pričakovati.

Zato bodo ostale plemenske stranke in verjetno svojo pozicijo še utrdile, dokler v vsej državi res ne bo veljal samo en zakon in samo ena pravica. Šele potem, ko bo enakopravnost izvedena, šele potem postanejo vsedrjavne stranke mogoče. Dokler pa ne bo vseh enako žulil čel, dokler bodo nekatere pokrajine manj plačevale davkov zato, ker jih

Zasedanja Sveta Zveze narodov.

Zeneva, 7. marca. Predvčeršnjim so prispeli sem ministri zunanjih poslov Francije, Anglije in Nemčije, Briand, Chamberlain in dr. Stresemann, da sodelujejo na 44. sestanku sveta Lige narodov, ki se prične danes. Stresemann je prišel v Zenevo v spremstvu državnega sekretarja Schuberta. Popoldne je prišel tudi dr. Beneš. Briand in Chamberlain sta imela najprej konferenco o dogodkih na Kitajskem. Po konferenci je izrazil Chamberlain novinarjem nado, da se bo skupnemu sodelovanju

velikih sil posrečilo očuvati interese Evropejcev na Kitajskem.

Zasedanje Lige narodov se prične danes ob 11. Na dnevnem redu je 30 vprašanj. Od teh so najvažnejša: Saarski problem, posojilo Gdansk, vprašanje nemških šol na Poljskem in v Zgornji Šleziji, predhodna dela za konferenco o privatnih tvornicah orožja, naseljevanje grških rumunskih in bolgarskih beguncev, vprašanje mednarodne trgovine z belim blagom.

Demokratska stranka razširi svoje delovanje na vso državo.

Beograd, 7. marca. Včeraj je vladalo popolno politično mrtvilo. Od političnih dogodkov je edino važna seja demokratskega glavnega odbora, ki se je vršila popoldne. S te se je bil izdan tale službeni komunik. Glavni odbor demokratske stranke je imel sejo s člani iz države in je sklenil: 1. Da se skladno s statuti stranke obnovi organizacija stranke v celi državi in da se izdajo o tem potrebna navodila. Istočasno je glavni odbor določil svoje delegate, ki se bodo brigali za intenzivno delo in organizacijo v krajih, kjer te organizacije še niso popolnoma ustanovljene. Spori, ki obstojajo v poedinah organizacijah stranke, se odkažejo posebnemu ožjemu odboru, ki jih bo proučil in predložil glavnemu odboru v definitivno rešitev.

2. Da se borba, ki jo stranka vodi za ustvaritev svojega programa, posebno še za uvrstitev zakonitosti in za zavarovanje ustavnih pravic državljanov nadaljuje najodločneje i v narodni skupščini i v javnosti i v narodu. V tej svoji akciji bo demokratska stranka glede na težke prilike in stanje posvečala posebno pozornost nujni rešitvi gospodarskih problemov zahtevajoč v smislu svojega programa da se s to rešitvijo zagotovi pravi razvoji poljedelstva in da se obvaruje naši državi toliko potreben značaj kmetijske demokracije, ki naj krepki in uvršča ekonomsko silo vasi.

VOZŃJA NA ŽELEZNICI BO CENEJŠA.

Beograd, 7. marca. V ministristvu za promet je izgotovljena tarifa za osebni promet na železnicah. Z novimi tarifami se znatno znižajo vozne cene za osebni promet. Zlasti se bo omogočila večja rentabilnost prvega in drugega razreda, ker so dosedaj zaradi visokih cen potovali potniki večinoma v tretjem razredu.

UZUNOVIĆ JE ŠE VEDNO BOLAN.

Beograd, 7. marca. Predsednik vlade Uzunović je še vedno bolan in ni šel zaradi tega tudi včeraj iz hiše, medtem ko bo Marko Trifković, ki je že ozdravel, prevzel danes zopet vodstvo sej Narodne skupščine.

druge plačujejo preveč, tako dolgo pa bodo obstajale plemenske stranke, ker jih bo obstoječa neenakopravnost vedno znova klicala v življenje.

Pot do vsedrjavne stranke vodi le iz plemenske stranke. Tisti pa, ki se danes navdušujejo za vsedrjavno stranko ovirajo uresničenje enakopravnosti in s tem tudi konsolidacijo razmer, iz katere šele more nastati vsedrjavna stranka.

Ni prijetna ta konstatacija in ni v čast našim nazmeram, toda resnična in potrebna je, ker na podlagi resnice, ne pa na podlagi želj, je treba graditi politiko.

DEMOKRATSKA STRANKA V BOSNI.

Beograd, 7. marca. Na včerajnji seji širšega glavnega odbora demokratske stranke je bil izvoljen odbor za organizacijo stranke v Bosni in Hercegovini. Izvoljeni so bili Voja Veljković, Stjepan in Vasilije Grdžić, dr. Mandić in Vladoje Mišević. Ta odbor si bo prizadeval, da deluje v sporazumu z Jugoslovensko muslimansko organizacijo, ki je član Demokratske zajednice. Istočasno je bil izvoljen odbor za organizacijo stranke v Hrvatski in Slavoniji. V odbor za izravnavanje sporov v poedinah krajih so bili izbrani Kosta Timotijević, Dragutin Ranković in Aleksa Miović. Nadalje se je sklenilo, da se zlasti zahteva procvit seljaških slojev, ki se nahajajo glede na gospodarsko krizo v težkih okoliščinah. V tem duhu se bo delalo v skupščini o priliki sprejetja zakonov.

ORGANIZACIJA DEMOKRATSKE STRANKE N AHRVATSKEM.

Beograd, 7. marca. V začetku aprila se bo vršila konferenca odposlancev demokratske stranke za Hrvatsko in Slavonijo v Zagrebu. Širši odbor je včeraj določil za delegate Grgo Angjelinovića, Kosto Kumanudija, Vojo Marinkovića, dr. Ribarja in dr. Krstelja. Predmet te konference bo organizacija stranke in odločanje o tem, kako stališče naj zavzamejo demokratske organizacije nasproti drugim strankam v Hrvatski in Slavoniji.

ITALIJANSKO »PRIJATELJSTVO« VEDNO ENAKO.

Beograd, 7. marca. Del inozemskega nam neprijaznega tiska je tendenciozno in fantastično opisoval poslednji potres v Hercegovini in Dalmaciji. Gre tu za dobro premišljeno kampanjo avstrijskih, nemških in angleških listov, ki jih pa še prekaša kampanja italijanskega tiska, vse to z jasno tendenco, da oplašiti inozemske turiste, ki so hoteli posetiti naš Jadran. Zaradi tega so morali tiskovni oddelek ministristva zunanjih zadev, agencija Avala, turistični oddelek ministristva za trgovino in industrijo in razne privatne institucije z demantiranjem takih vesti prikazati pred celim inozemskim tiskom, ponajveč italijanski, nadaljuje z izmišljotinami o strahotah fantastičnimi izmišljotinami o strahotah in velikanski škodi v Hercegovini in Dalmaciji, računajoč pri tem, da bo s tem odvrgnil turistovske posete od nas in zvalil turiste v Italijo. Uradna agencija italijanske vlade »Stefani« gre v svoji ogabni borbi celo tako daleč, da se spušča v demantiranje naših pravih poročil o škodi, ki jo je napravil potres. »Agenzia Stefani« je razširila ponovno v inozemstvu vesti, da so uradna poročila iz Beograda v flagrantni kontradikciji s privatnimi poročili novinarjev iz teh pokrajin.

Dr. Korošec nevarno obolel.

Beograd, 7. marca. V političnih krogih je vzbudila posebno zanimanje bolezen dr. Korošca. Korošec je zbolel na vnetju pluć. V noči od sobote na nedeljo je bila kriza. V stanovanju dr. Korošca so bili štirje zdravniki. Sinoči se je javljalo, da je Korošcu nekoliko bolje. Njegova okolica izjavlja, da leži dr. Korošec, čeprav je kriza srečno prešla, še vedno med življenjem in smrtjo. Poslanci njegovega kluba so bili ves dan v njegovem stanovanju.

OBCNI ZBOR NARODNE BANKE.

Beograd, 7. marca. Včeraj je bila v poslopu Narodne banke 7. redna letna skupščina delničarjev, ki ji je predsedoval bivši guverner Protić. Dr. Vlado Marković se je zahvalil Weifertu za njegovo dosedanje delo. Nato so bila prečitana poročila. Najprej je govoril Arsa Stanakjević, ki se čudi, da še do danes ni izbran guverner, čeprav so odnosi med Narodno banko in vlado zelo dobri. Kritizira poročilo, da Narodna banka hrani v rezervi angleške funte. Dr. Stanarević govori o novčanicah in pravi, da so tako slabe, da ima ljudstvo muke z njimi. Nobena sosednih držav na Balkanu nima tako slabih novčanic kakor naša država. Novčаницe po 1000 dinarjev niso samo slabe, ampak so tudi neestetične in slabe etiketne neke znane naše pivovarne. Omenja tudi Banko in hranilnico za Primorje, ki je propadla. Pravi, da je bila Narodna banka leta 1925 popolnoma zadovoljna s to hranilnico in ji je še malo pred polomom dajala kredit, to pa pomeni, da ima Narodna banka zelo slabo organizirano informativno službo. Govorilo je nato še več govornikov, naker je predstavnik ministra za trgovino in industrijo Žebić izjavil tole: Svoječasno je upravni odbor predlagal pet kandidatov in je pri tem postopal po zakonu. Z druge strani pa je fakt, da je preteklo že več mesecev, a vprašanje guvernerja še ni rešeno. To je znamenje, da je že čas, da stopi upravni odbor v stik z vlado in da se vprašanje izvolitve kandidata revidira, ker je Narodna banka ne samo delniški zavod, ampak tudi važna državna ustanova.

Ko je bila odobrena bilanca in delo lanskega upravnega odbora, se je ob 5. popoldne izvršila volitev novega upravnega odbora.

Od Slovencev je bil izvoljen v upravni odbor g. Ivan Jelačin, ml.

NOVI RIMSKI POSLANIK ODESEL NA SVOJE MESTO.

Beograd, 7. marca. Sinoči je odpotoval na svoje novo mesto kot jugoslovanski poslanik na Kvirinalu Milan Rakić. Na kolodvor ga je sprejelo mnogo prijateljev in znancev, med ostalimi tudi bivši minister Miša Trifunović. Zlasti je vzbudilo pozornost, da je bil na kolodvoru tudi dosednji poslanik na našem dvoru general Bodrero.

NEUSPEH GRADJANSKEGA V EGIPTU.

Aleksandrija, 7. marca. Četrto tekmo je odigral Gradjanski proti reprezentanci Aleksandrije z rezultatom 1:1. Vse dosedanje tekme je Gradjanski izgubil. Dosedaj je Gradjanski igral proti angleškemu vojaškemu teamu z izidom 5:1 v korist Angležev in z reprezentanco Kaira dvakrat z rezultatom 3:2 in 3:1 v škodo Gradjanskega.

Zagreb, 7. marca. Včeraj se je vršila pokalna tekma med Haškom in Derbyjem, ki se je končala v korist Haške s rezultatom 3:1.

(Frimombe ga. A. G.)

G. A. G. poudarja revščino našega malega naroda. Prav zato pomenja 100.000 koroških Slovencev za tako mal narod veliko stvar. Gospodu A. G. pa se zdi število 200.000 malicijozno omenjenih »poljskih Mazurov« pre-malenkostno in nevedno vpoštevanja na-pram 2 milijonoma Nemcev v Poljski — morda ima prav v tem oziru. Toda prav za-to velja za »ubog« slovenski narod

To je poglavlje, g. A. G., ki sem je **debelo** podčrtal oni dan — važnejše in praktičnejše za nas Slovane kakor vsa utopija »Panevro-pac«, vse lige in »zveze«, ki so menda le za to tu, da varujejo krivično posest za enkrat izčrpanih mogotev. Tisto, kar je dalo povod tej sicer ne nekoristni diskusiji, je bilo le bolj ali manj prostranska stvar.

Evropejski oblastniki brezvestno eksploatirajo delovno silo mase v industrijalizirani pomorskih mestih in ropajo prirodna bogstva zemlje ki skoro ne more več prehraniti pregoščo naseljenega prebivalstva. Prodnja nujnost je, da se je rodil proti vsemu odpor, kajti borba revolucionarnega

Da se prepričamo, koliko so zgoraj navedene domneve upravičene, si moramo biti natančni, kako so nastali in kakšen značaj imajo aktualni dogodki na Daljnem vzhodu.

Rekel sem že, da potresa Kitajske ekonomika in moralna kriza. Čamgoljin je predstavnik vladajočega razreda, torej kitajske aristokracije, ki obstoja v glavnem iz bogatega

Politične vesti.

— Naša notranja politična situacija je za enkrat zopet v znaku nesoglasij v radikalnem klubu. Pašičevci frondirajo in napovedujejo hude stvari. Pravijo, da ne bodo samo vrzeli vlade, temveč ustanovili celo svoj nov klub pod imenom Narodni radikalni klub Nikole Pašića. Ni mogoče trenutno ugotoviti, kaj je pravi namen najnovjšega frondiranja pašičevcev, vendar pa mislimo, da stvar ni tako huda, kakor pa izgleda. Ni niti izključeno, da so radikali sami raznesli vesti o nesoglasijh v radikalni stranki, da oslabe odpor opozicije. Če bi namreč ta računalna razkol v radikalni stranki, potem ne more biti več tako enotna, a tudi ne tako aktivna. Sicer pa se bodo pašičevci premislili, brilijski s klubom, ki šteje samo 30 poslancev. Kajti političen upliv takega kluba bi bil silno majhen. Brez političnega upliva bi pa bilo nemogoče tudi vse ostalo, na kar se ravno pašičevci najbolj razumejejo. Zato mislimo, da tudi ta juha ne bo tako vroča izpita, kakor pa je bila skuhana. — V zadnjem času so tudi mnogi govorili o ponudbi bosanskih radikalov pod vodstvom dr. Sršića SDS, da t

— Položaj Čangsolina vedno bolj kritičen. Kantonska armada razvija sijajno svojo propagando in na njo se bolj zanaša kot pa na bajonete. In po pravici. S svojo propagando je dosegla, da je večina Sunove armade prestopila na njeno stran in sedaj se poroča, da so tudi nekateri podgenerali Vupejfuja prestopili h Kantoncem. Tako je prišel Čangsolin v zelo nevaren položaj, ker mu grozi napad z juga in z zahoda. Obenem pa se poroča tudi o zbiranju mongolsko-ruskih čet na severu Mandžurije proti Čangsolinu. Iz Mandžurije same pa prihajajo vesti o rastoči nezadovoljnosti prebivalstva proti Čangsolinovemu režimu. Mandžurija je finančno od Čangsolinovih davkov čisto izpuhana in ni izključeno, da pride v Mandžuriji do revolucije, kakor hitro bi doživel Čangsolin prvi vojaški neuspeh. Čangsolin konferira v Pekingu na vse strani, toda dosedaj vse te konference nimajo nobenega rezultata in vse kaže, da je bivši čestni ropar Čangsolin v zelo težki situaciji.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

Drama:
Začetek ob 20. uri zvečer

7. marca, ponedeljek: Gobsek. Red E.
8. marca, torek: Recitacijski večer Srečka
Kosovela. Izven.

Opera:

7. marca, ponedeljek: zaprto.

8. marca, torek: zaprto.

Premijera Sattnerjeve opere »Tajda« se vrši v sredo dne 9. t. m. v ljubljanski operi. Zasedba te izvirne slovenske opere je sledeča: Urh visoški, star slep grajščak — g. Betetto; Tajda, njegova hči — ga Lovšetov; Ejrazem Osojski, mlad plemič — g. Kováč; Jurij, sholar, njegov spremljevalec — g. Zupan; Marjetica, Tajdina spremljevalka — ga Ribičeva; Severus, magister — g. Mohorčič; Germana, bogata meščanka — ga Poličeva; Katra, kmetica — ga Asejeva; Padrone ladje Santa Fe — g. Šubelj; Krnilar — g. Sekula; Starec — g. Perko; Starka — gna Potuškova; Mornar — g. Janko; Neznaneec — g. Gregorin. Poleg tega nastopajo tudi mornarji, bratje Sv. Jakoba, mornarji in roparji. Prvo dejanje se vrši na naši obali, drugo na ladji Santa Fe, tretje pred katedralo v Santiagu. Nove dekoracije po načrtu scenografa g. Vavpotiča naslikal g. Skrušnjin. — Predprodaja vstopnic pri dnevnih blaginjah v operi.

Opozarjamo na izvajanje Beethove IX. simfonije pod vodstvom opernega ravnatelja g. Mirko Polića in pri kateri priliki se prvokrat poje v našem mestu sklepni zbor, Schillerjeva oda »Radost« v slovenskem jeziku. Izvajanje tega epohalnega dela zahteva naravnost ogromen aparat. Močan orkester, ki ima glavno vlogo pri tem delu je za naše izvajanje sestavljen iz celotnega opernega orkestra, ki je pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Maticе, dalje s člani. Podsaveza muzikarjev, sodeluje pa tudi par članov zagrebškega opernega orkestra. Zborovski del, katerega je naš tudiiral ravnatelj Matije Hubad, je prevzel pevski zbor Glasbene maticе, ki je za to priliko pomnožen z gojenici konservatorija in glasbene šole. Solistične partije pa imajo v rokah odlični člani naše opere ga. Marija Žaludova, Vilma Thierry-Kavčnikova, g. Zdenko Knittl in g. Julij Bettet. Posestnike opozarjamo, da so vstopnice že v predprodaji v Matici knjižarni. Koncem tedna pa bode na razpolago tudi posebna knjižnica s kratkimi podatki o delu samem in s tiskanim besedilom ode. Izvajanje IX. simfonije se vrši v četrtek, dne 10. t. m. ob 20. zvečer v Unionski dvorani.

Dnevne vesti.

ALI JE TO MOGOČE?

»Delavska politika« piše:

Kaj je pri nas mogoče? Za porotne obravnave prihodnjih dni je določena tudi porotna obravnava proti bivšemu carinskemu revizorju, oziroma poznejšemu carinskemu posredniku, tvečar Triglav v Mariboru, imenom Tihomilo Milošević, in sicer radi poverbe in goljufije. Tega gospoda doslej niso mogli še spraviti na sodišče; dejstvo pa je, da je on sam činovnik finančnega ministrstva v Beogradu. Radi tega torej mu ni mogoče doživeti: Ali niso to res idilične razmere.

Se en zanimiv slučaj! Bivši obmejnik komisar v Murski Soboti, g. Kosić je obtožen redi posilstva; to je gotovo prav, da se vsak za svoje grehe kliče na odgovor. Ali tega gospoda Kosića ni mogoče najti. Ni umrl, je v državi, a vendar ga ni. Naše oblasti so si ver dognale, da je ta človek danes srežki poglavar v Južni Srbiji. Ali najti ga ni mogoče. To pa zato, ker iščejo naše oblasti Kosića s č. oni Kosić pa se piše z mehkim č. Naj si napravi komentar k temu prijazni bralec sam!

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročnine danjšnji številki priložili poštne položnice. One cenjene naročnike pa, ki so za vnaprejšnje plačevanje naročnine, prosimo, da bi oddali položnice svojim listnancem in prijateljem, da se na naš list naroče.

— Posle velikega župana ljubljanske občine je prevzel v soboto popoldne novi veliki župan dr. Vodopivec. Uradne ure za stranke bodo izvedle pripraznike vsak torek in petek od 10. do 13. ure.

— Zapadna administracija... Zagrebške »Novosti« ugotavljajo, da trdijo naši vodilni politiki vedno, da pri nas na noben način ni mogoče uvesti zapadne administracije, češ »ta obstoji naše uradništvo iz takih elementov, da mu ni mogoče dati nobene pragmatike, to se pravi stalnosti in zasiguranja bodočnosti. List pripominja, da je to naziranje popolnoma napačno. Pač pa bi bilo treba slabe elemente iz uradništva eliminirati ter nastaviti samo pošene in dostojne uradnike. Tem bi se dala potem seveda tudi lahka pragmatika. Napačno je, če naši politični voditelji trdijo, da ljudstvo v Srbiji samo ne mara uprave po »zapadnem« uzoru. Res pa je, da bi narod to upravo z največjim veseljem akceptiral. Toda našim političnim voditeljem samim ta uprava ne konvenira, ker je njihova mentaliteta pač čisto orientalska ter hočejo komandirati svoje uradnike liki paše.

— Kredit za regulacijo Save. Na predlog ministra poljedelstva in voda je dovolil ministrski svet za regulacijo Save od Zagreba do Siska 2.180.000 Din.

— Železen most preko Nerete. Kot poročajo iz Mostara, izdeluje tamkajšnja gradbeni direkcija načrte za velik železniški most pri Čaplini. Most bo veljal okrog 10 milijonov dinarjev.

— Protest beograjske trgovske zbornice zoper ukinitev konzulata v Brajli. Beograjska trgovska in obrtna zbornica bo zoper ukinitev konzulata v Brajli energično protestirala ter zahtevala, da se konzulat zopet vzpostavi. V svoji spomenici se bo sklicevala zbornica na to, da ukinitev konzulata v Brajli nikakor ni bila na mestu, ker pasira Brajlo 10 do 20 odstotkov vsega jugoslovanskega izvoza.

— Iz diplomatske službe. V zunanjem ministstvu je podpisan ukaz, s katerim so imenovani: za poslaniškega svetnika v Madridu, Momčilo Jurišić, poslaniški svetnik na Dunaju; za sekretarja poslaništva v Bruslju, Vlado Martinac, sekretar v penziji; za sekretarja poslaništva na Dunaju, Zarko Tomasević, sekretar v ministstvu za zunanje zadeve; za sekretarja poslaništva v Berlinu, Jakov Nikolić; za dopisnika oddelka za štamparstvo v poslaništvu v Berlinu, Stanislav Višnar.

— Za konzula v Celovcu je imenovan dose-danji sekretar poslaništva na Dunaju Niko Mirošević.

— Razpisana sodniška mesta. Odda se mesto sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Ljutomeru. (Prošnje je vložiti do 10. aprila t. l. pri predsedništvu okrajnega sodišča v Mariboru). Dalje mesto sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Sevnici (prošnje je vložiti do 1. aprila t. l. pri predsedništvu okrajnega sodišča v Celju) ter mesto okrajnega sodnika pri deželnem sodišču v Ljubljani (prošnje je vložiti pri predsedništvu deželnega sodišča v Ljubljani).

— Razpisuje se službeno mesto agrarnega geometra pri komisariatu za agrarne operacije v mariborski oblasti z začasnim sedežem v Ljubljani in prejemki 1. grupe, II. kategorije drž. uradnikov ter vsa mesta agrarnih geometrov pri komisarijih za ljubljansko in mariborsko oblast, ki se izpraznilo tekom tega razpisa ali zaradi njega. Pravilno kolekovane prošnje je vložiti najkasneje do 24. marca t. l. pri pokrajinski komisiji za agrarne operacije v Ljubljani, županijska (vladna) palača, Bleiweisova cesta, II. nadstropje, vrata št. 20. Prošnje je treba opremiti z listinami, ki jih zahteva čl. 12. zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencev ter izkazali o dosedanjem službovanju.

— Razpisana učiteljska mesta. Na osnovnih šolah v ljubljanski oblasti so razpisane nastopne stalne službe: Ljubljana-mesto na dekliški osnovni šoli 2 službi za učiteljice, na petrazredni mešani osnovni šoli na Barju 1 služba za učitelja, na VI. dekliški osnovni šoli 1 služba za varovateljico in na III. dekštem zavetišču 1 služba za učiteljico-upraviteljo in 1 služba za otroško vrtnarico. Poleg tega je razpisana po ena učiteljska služba v srezih Brežice, Kastav, Kočevje, Kranj, Laško, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto in

Radovljica. Prošnje je vlagati pri pristojnem šolskem upravitelju najkasneje do 20. marca. Na Tehnični srednji šoli v Ljubljani je razpisano mesto strokovne učiteljice za prikrivanje in šivanje perila. Prošnje je vlagati do 17. marca pri ravnateljstvu.

— Izprememba v imeniku Zdravniške zbornice za Slovenijo. V imeniku Zdravniške zbornice za Slovenijo so vpisani dr. A. Vladimír Novoselski, začasni okrožni zdravnik pri Sv. Marjeti nižje Ptuj, dr. France Logar, zobni zdravnik ter dr. Viktor Stacul, zasebni zdravnik, oba v Ljubljani.

— Veleposestvo Oskarja Koslerja v Orteneku. Agrarna direkcija je rešila z odlokom z dne 18. januarja 1927 proti odloku okrožnega agrarnega urada št. 451 z dne 30. marca 1926 glede udrditve agrarnih objektov veleposestva Oskarja Koslerja v Orteneku. Ta rešitev je na vpogled vsakemu agrarnemu interesentu med običajnimi urami pri mestnem magistratu ljubljanskem, gospodarski urad, Mestni trg 27-I. od dne 7. marca skozi 8 dni, to je do vsehvi 14. marca 1927. V tem času je tudi proti imenovani razsodbi agrarne direkcije dopustna pritožba na ministrstvo agrarne reforme. Pritožbo bi bilo vložiti pri okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani. Da agrarni interesi lahko varujejo svoje pravice in tega poziva ne prezre, je dal mestni magistrat ta oglas nabiti na magistratni deski, dalje ga je priobčil v dnevnikih in končno javno razglasil potom okrajnega načelnika za Barje.

— Obiski bolnikov drž. zdravilišča na Golniku. Občinstvo se opozarja, da so vsled širjenja gripe (influenca) obiski tukajšnjih pacientov do nadaljnjega prepovedani. Ukinitve te prepovedi se bo pravočasno priobčila. Vodstvo zdravilišča Golnik.

— Dobro jih je namazala. Jadranska zavarovalna družba v Zagrebu je imela nastavljen kot blagajničarko žensko, Marijo Naglič, rojeno 1898 v Horenwaldu, pristojno v Loko. Te dni je gospodična blagajničarka nenadoma izginila iz Zagreba. Z njo pa je izginilo nad 300.000 Din, ki jih je poverila na škodo zavaroval. Svoj beg je spretno pripravila. Preskrbela si je potni list in vizum za Avstrijo, Čehoslovaško in Poljsko, prepričana, da bo poslana nato tiralica za njo v te države, dočim jo bo ona popihala drugam. Med tem pa se policija ni dala potegniti. Poizvedovala je tudi drugod ter ugotovila, da si je preskrbela defraudantinja pred svojim odhodom, ne da bi to komu povedala, tudi vizum za Italijo, kamor jo je v resnici tudi popihala. Kako zvita je defraudantinja, dokazuje dejstvo, da je izročila pred svojim pobegom nekemu gospodu pismo za neko osebo v Zagrebu, ter ga prosila naj pismo odda na Dunaju. Gospod ji je to uslugo tudi storil ne vedoč, zakaj gre. Med tem je policija ugotovila kot omenjeno, da je pobegnila preko Rakete v Italijo, vsled česar je bila izdana za njo tiralica. Marija Naglič je visoka elegantna dama, ki je bila vedno moderno opremljena. Defraudirati ji pač ni bilo treba, ker je imela za žensko pisarniško moč briljantno plačo 3000 Din, poleg tega pa se nekega zelo splendidega prijatelja.

— Petnajst dni v brezdnju. Ko se je igralo te dni večje število otrok v okolici Pariza, so zaslišali neko pritaženo klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz neke bližnje jame. Prestašeni otroci so obvestili o tem takoj svoje starše, ti so javili stvar policiji. Policija in ognjegašci so prispeli nemudoma na lice mesta ter pričeli raziskavati okolico. Končno so se spustili ognjegašci v naznačeno jamo ter po večurnem naporu izlekli človeka v strašnem stanju. Takoj so ga prepeljali v bolnico, kjer je izpovedal, da so ga napadli pred 15 dnevi trije moški, ga opali, pretepli ter ga končno vrgli v jamo. V jami, ki je globoka 20 metrov, je ostal celih 15 dni, brez vsake hrane. Pil je le umazano vodo, ki je stala na dnu jame pol metra globoko. Nesrečnej je star 22 let ter je rodem Italijan. Od mrle vode premrle noge so mu morali nad koleno amputirati.

— Spomladanska potovanja po Jadranskem morju. Jadranska plovilna na Sušaku namerava letošnjo pomlad prirediti več zabavnih potovanj po Jadranskem morju. Potovanja se bodo vršila z luksuznim parnikom »Karadjordjević«, ki ima 12.400 ton. Za prvi dve potovanji, ki se vršita začetkom aprila, je število udeležnikov že kompletno. Tretje potovanje se vrši od 26. aprila do 6. maja ter bodo udeležniki istega posetili Trst, Benetke, Dalmacijo in Črnogorje. Četrto potovanje z istim programom se vrši od 9. do 19. maja, peto od 22. do 31. maja, zadnje potovanje pa od 4. do 13. junija. Cene za ta potovanja se gibljejo med 2950 Din in 5.150 dinarjev, po kabinah in razredu. V teh cenah so vračunani vsi stroški prevoza, prehrane in prenočitve. Podrobnejši podatki se dobe pri Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1, ki obenem sprejema obvezne prijave.

— Ljubljanski veleposej — uradno priznana razstava. Gospodar minister trgovine in industrije je priznal VII. ljubljanski vzorčni veleposej od 2. do 11. julija in II. pokrajinsko razstavo od 10. do 19. septembra kot uradno priznani izložbi. Zato imajo predmeti razstavljeni na teh razstavah pravico užitva prvenstva v smislu §§ 90., 107. in 113. zakona o zaščiti industrijske svojine.

Ljubljana.

— Vladni komisar Meneinger je odpotoval včeraj v nužnih občinskih zadevah v Beograd, vsled česar odpade prihodnji teden sprejemanje strank.

— 6% obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za gradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Jadranska zavarovalna družba, zastopstvo za Slovenijo 200.000 Din; Ličar Karol, agrarni geometer 500 Din; Petročnik Ivo, agrarni nadgeometer 1000; Bydlo Ivan,

agrarni višji zemljemerec 2000; Ing. Presel Ivan, agrarni višji stavbeni svetnik 5000; Kosec Franc, čevljarski mojster 2000; Spende Anton, ravnatelj zemlj. knjige v poklju 2000; Kojančič Ivan, učitelj 1500; Suhadobnik Iv., mag. oficijant 2000; Rasberger A., trgovina 2 gramofoni in dr. 2000; Simončič Milka, uradna drž. žel. 1000; Dermelj Josip, uradna drž. žel. 1000; Podporno društvo železniških uslužbencev v Ljubljani 1000/00; Neimenovan 10.000; 3 neimenovani po 5000 — 15.000; 2 neimenovani po 2.500 — 5000; 12 neimenovanih po 2000 — 24.000; 61 neimenovanih po 1000 — 61.000; 3 neimenovani po 1.500 — 4.500; Neimenovan 700; Neimenovan 600; 13 neimenovanih po 500 — 6.500; Neimenovan 200.

— Računovodstvo telefonske centrale Ljubljana 1, se je preselilo v novo prirejene prostore telefonske centrale. Dohod iz dvorišča zadnja vrata. — Ta oddelek ima začasno telefonsko številko 487.

— Predavanje v Radioklubu. Ker se v četrtek napovedano predavanje ni vršilo, bo prihodnje predavanje v torek, dne 8. t. m. ob pol 9. uri zvečer. Predaval bo g. Povše o sistemu in zgradbi visokih, sobnih in okvirnih anten. Člane in prijatelje vladno vabimo.

— Recitacijski večer. V torek dne 8. marca se bo vršil ob 20. uri v dramskem gledališču recitacijski večer pesmi Srečka Kosovega. Kdor zna ceniti veliki kulturni pokojnikov pomen, ki je s svojimi pesmimi ostro zarezal v našo povojno literarno produkcijo, se bo tega večera gotovo udeležil. Na večeru, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom častne dvorne dame ge. Franje dr. Tavčarjeve, nastopijo naši najboljši recitatorji ga. Mila Saričeva, g. Slavko Jan in g. Ciril Debevec. Uvodne besede v razumevanje Srečka Kosovega kot človeka, kakor umetnika, pa bo govoril urednik pokojnikove zbirke g. Alfons Gapan. Ker je namenjen čisti dobroti za izdajo pokojnikovih pesmi, smo prepričani, da bo občinstvo napolnilo gledališče do zadnjega kotička. Vstopnice bodo v predprodaji od nedelje 6. marca pri gledališki blagajni.

— Samoumor dijaka na Bledu. Dijak, ki so ga našli v soboto na Rečici pri Bledu obseženega, je osemnajstletni Vinko Kuhar, dijak pete realke v Ljubljani. Kuhar je sin bogatega obrtnika iz Mokronoga. V Ljubljani je stanoval pri g. Graparju. Ker sta v petek izginila iz Ljubljane dva dijaka, se je podal na Bled sin g. Graparja, ki je ugotovil samomorilčovo identiteto. Kakor smo obveščeni ni vzrok Kuharjevemu samomoru le slabša solska sprave, temveč mnogo bolj lahkomiselno življenje, v katerega je Kuhar zadnja leta zašel. Za drugim pogrešanim dijakom Francem M. ni do sedaj še nikakih sledov.

Maribor.

— »Iz hrvaškega kulturnega sveta«. Oporzara se ponovno na zaključno predavanje ljudske univerze v Mariboru o hrvaški umetnosti in sicer o hrvaškem slikarstvu in kiparstvu. Hrvaško kiparstvo je doseglo z velikim Meštrovičem najvišji svetovni sloves! — Predaval bo o tem predmetu visoko čislani umetnostni zgodovinar, ravnatelj zagrebške umetnostne akademije, na kateri ravno deluje naš Meštrović — dr. Branko Senoa v ponedeljek 7. marca ob 8. uri zvečer.

— Razpis učiteljskih služb v mariborski oblasti. Na osnovnih šolah mariborske oblasti je razpisanih več učiteljskih služb. Prošnje je vložiti pri pristojnem šolskem upravitelju najkasneje do 25. marca t. l. Podrobnosti glej v Uradnem listu.

OBČNI ZBOR SPOŠNEGA ŽENSKEGA DRUŠTVA.

Včeraj se je vršil redni občni zbor Splošnega ženskega društva. Ta najstarejša slovenska ženska organizacija je praznovala v tekočem letu petindvajsetletnico svojega obstoja. Društvo je ta svoj jubilej praznovalo na lep in dostojen način: priredilo je v vzajemno pomoč ostalih ženskih društev razstavo »Slovenska žena« ter izdalo večje urejen zbornik »Slovenska žena«.

Kakor dosedaj že vseh petindvajset občnih zborov je tudi včerajšnji občni zbor otvorila društvena predsednica ga. Franja Tavčarjeva, ki je pozdravila vse navzoče, zlasti pa zastopnice sorodnih ženskih društev. V svojem predsedniškem poročilu je očrtala razvoj društva tekom petindvajsetih let od časov, ko društvo radi prepovedi avstrijske vlade ni smelo iskati stikov s sesterskimi društvi v neavstrijskih deželah, pa do letos, ko praznuje svoj jubilej. Ga predsednica se spomni dalje vseh tekom leta umrlih društvenih delavk, kakor knjižničarke ge. Marije Trdinove in drugih. Ga predsednica se zahvali tudi vsem članicam, ki so požrtvovalno delale pri pripravah za razstavo, zlasti pa agilni ge. Minke Govekarjevi, ki je vodila vse aranžma razstave in uredila zbornik »Slovenska žena« ter ge. Heleni Vurnikovi, ki je napravila umetniški načrt za razstavo.

Gospodična Marija Bajtova, pod tajniško poročilo. Uvodoma omenja, da praznovanja poleg društva tudi predsednica ga. Tavčarjeva in tajnica ga. Govekarjeva petindvajsetletnico svojega društvenega delovanja. Gdč. Bajtova poda nato podroben opis razstave »Slovenska žena«. K razstavi je prejel društvo številne čestitke in soglasna priznanja. Izvrstno delo o slovenskih ženah je tudi zbornik »Slovenska žena«.

Tekom leta je priredilo društvo ciklus ženskih predavanj, ki se bo letos nadaljeval. V Beogradu je društvo organiziralo razstavo ročnih izdelkov, ki je lepo uspela in pridobila tem izdelkom med Srbi občudovalcev in kupovalcev. Društvo je tudi interveniralo pri vladi za zaščito naših čipk. Splošno žensko društvo je sodelovalo pri številnih humanih in socialnih akcijah, kakor n. pr. za poplavljenice, sirote državnih uslužbencev itd., pri raznih proslavah in jubilejih, organiziralo je materinski dan, sodelovalo pri sprejemu de-

skih parlamentarcev, med katerimi so bile tudi tri žene.

Ena najvišjih prireditelj, pri kateri je Splošno žensko društvo znatni meri sodelovalo je veliki mednarodni ženski kongres na Bledu oktobra meseca. Splošno žensko društvo je kot pripravljatelj odbor organiziral vse potrebno za ta kongres.

Zadnja prireditev SZD je bila proslava umrle pisateljice Zofke Kvedrove. (O proslavi je objavil »Narodni Dnevnik« izčrpan poročilo.)

Blagajniško poročilo je podala ga. Leskovec.

Knjižnica je imela v preteklem letu od pet do šest tisoč knjig. Vsega skupaj je bilo izposojenih približno 10.000 knjig.

Poročilo so sledile volitve. V odbor so bile izvoljene Bajt Marija, Berbuč Ela, Bukovec Darinka, Erjavec Milena, Gašperlin Minka, Govekar Minka, Hille Mara, Kobal Lea, Lapajne Vida, Lebar Ajda, Leskovic Ivanka, Lindner Marjanca, Mencinger Irma, Nykl Marija, Serko Angela, Tavčar Franja, Umberger Milka, Vasić Romana, Vetter Valeska, Vrčon Marta in Žitek Jakobina. Za preglednici računov sta izvoljeni Jelačin Minka in Čuden Josipina.

Ga. Ela Berbučeva je v kratkem nagovoru proslavljala številne in neprecenljive zasluge predsednice ge. Franje Tavčarjeve in tajnice ge. Minke Govekarjeve ter jim v imenu društva v znak zahvale za njuno petindvajsetletno in požrtvovalno delo v prosep društva, izročila krasni spominski diplomu umetniško delo akademskega slikarja Gasparija. Svoje čestitke so še izrekle: v imenu »Ženskega pokreta« ga. Prijateljeva, v imenu »Feministične alijanse« gdč. Karla Modičeva, v imenu »Kluba Primorka ga. Maša Gromova, v imenu »Kola jugoslovanskih sester« ga. Mira Engelmannova, v imenu »Društva učiteljic« ga. Milka Umbergerjeva in v imenu srbskih žen ga. Jankovičeva.

Ga. Tavčarjeva se je v svojem in v imenu Govekarjeve ginjelo zahvalila za čestitke, nakar se je lepo uspeli obeni zbor zaključil.

POZAR NA POLJANSKI CESTI.

Snoči, točno ob 10. je prebudil Ljubljano, ki se je že podala spat strel z grada: »Gori! Strelu je sledil še eden, znamenje, da gori v Ljubljani. Mnogi, kolikor jo je bilo še na cesti, je odkrila proti Poljanski cesti, od koder so bili vidni visoki ognjeni prameni, ki so švigali proti nebu. Gorelo je skladišče pekara Ivana Cerarja na Poljanski cesti št. 25. Kakor pripovedujejo domačini, je nastal ogenj najbrže na ta način, da je šel eden od Cerarjevih uslužbencev shtat v nizko poslopje na dvorišču, kjer se je nahajala v podstrešju velika množina sena, z gorečo lučjo ki se mu je po nesreči prevrnila. Ni izključeno, da je kdo v senu prenočeval in pri tem kadil. Seno v podstrešju nizkega napol lesenega skladišča je pogorelo tekom četrte ure, ko je dospela na lice mesta močna požarna bramba za dvema motornima brizgalnima. Gasilci so takoj stopili v akcijo. Gasenje je malo oviralo to, da so morali napeljati vodo iz oddaljenega hidranta na Ambroževem trgu. Gasilci so hitro lokalizirali požar. Pod senikom, v pritličju pa se je nahajalo okoli 40 vreč moke, ki so jo gasilci in Cerarjevi pekovski pomočniki hitro prenesli vso, ven, vendar pa se je vsled vlažnega vremena in blatnih tal precej pokvarilo. Pogorelo je vse seno ter velik del lesenega ograjda. Gasilci so pogasili požar v četrte uri.

Kakor po navadi ob takih prilikah, se je nabrala tudi tokrat kljub pozni uri velika množica opazovalcev, vendar pa jim je močna policijska straža zadržala odstop na dvorišče, tako, da niso mogli ovirati gasilcev pri delu. Lastnik, ki trpi približno 15.000 dinarjev škode, je bil v času požara odsoten ter se je vrnil domov šele ob 11. zvečer. Mesto skladišča seveda le žalostno pogorišče.

RAZKRINKAN TRGOVEC Z DEKLETI.

Ljubljanska policija je te dni razkrinkala rafiniranega zločince, ki se je bavil s trgovino z dekleti. Je to šestindvajsetletni delavec Ludovik Slapar, doma iz Trčica in stanujoč na Zaloški cesti. Slapar je po lastnem priznanju spravil že pet deklet v roke dveh muslimanskih trgovcev, bratov Ključo, lastnikov kavarne v Novski v Bosni. Svoje žrtve je lovil s pomočjo inšeratov v časopisu. Pred meseci je inserirala mlada deklica Amalija S., služkinja pri neki družini pod Rožnikom, da išče boljšo službo. Slapar se je naivnemu dekletu predstavil kot Ludovik Härtler, ter ji obljubil krasno službo v Novski s 1500 Din mesečne plače. Dekle je res nasedlo in izročilo dozdevnemu Härtlerju 1000 Din zahtevanega predujma na nagrado za posredovanje. Slapar je deklico spremljal do Zaloga, tu pa nenadoma izginil. Amalija se je pripeljala do Zagreba in tu čakala na goljufa, ki je res prišel, toda samo zato, da jo je ogoljufal še za 500 Din, nato pa je odpravil deklo v Sanac v Bosni, kjer sta jo sprejela brata Ključo ter jo zaprla v hotelsko sobo. Dekle je spoznalo, da je prišlo v roke trgovcev z dekleti. Pisalo je obupno pismo ljubljanski policiji in zahtevalo pomoči. Na zahtevo ljubljanske policije je bila Amalija osvobodjena. Slapar pa je bil aretiran v Ljubljani in izročen sodišču, ki ga je kaznovalo radi goljufije.

Policija je še naprej preiskovala zadevo in dognala, da gre tu za premetenega trgovca z dekleti. Slapar, ki je bil samopodagrent bosanskih trgovcev z dekleti, je zadnje čase razpogajal z velikimi vsotami denarja, ki si jih je pridobil na ta goljufiv in zločinski način.

Ljubljanska policija ima v evidenci nad 40 deklet, ki so neznanokam izginile. Slapar je priznal, kakor smo že omenili, da je spravil v Bosno kakih pet deklet, katerim pa ne ve imena, razen Amalije S. Nadalnja preiskava bo dognala, koliko od vseh pogrešanih deklet je še izginilo po zaslugi Slaparja.

Ljuba D. Jurković:

ZIVLJENJE IN DELO NA LJUBLJANSKI
UNIVERZI.

III.

Ona duševna gibanja, ki vzbujajo vobče vso mladino, vzbujajo tudi ljubljanske študente, ki se razlikujejo, oziroma se odlikujejo od drugih edino le v tem, da pri njih ni one ogorčene in strastne borbenosti za uničenjem nasprotnika, kakor je to drugje; ljubljanski študentje so mirnejši, tolerantnejši, bližji prevladnosti in resnejši v borbi.

1. Vprašanje Jugoslovanstva.

To vprašanje še vedno vznemirja vse študente; išče se njegova definicija in solucija. Čeprav so vse skupine v svojih napisanih programih načelno rešile to vprašanje, ali za ali proti, vendar to vprašanje še vedno živo zanima vso dijaško mladino in je skoro vedno predmet diskusije in razgovorov. Praktično Jugoslovanstvo ima v Sloveniji težji položaj, nego kje drugje in to radi tega, ker mora še vedno urediti svoje razmerje do Slovenstva in to je težja in kompliciranejša stvar, nego s Srbstvom ali s Hrvaštvom. Toda vendar, vsaj po osebnem razumevanju tega problema, so ljubljanski študentje rešili ta problem povoljno in ni daleč čas, ko se bodo pokazali praktični rezultati našega skupnega življenja in dela in v tem bo imela ljubljanska univerza svojo posebno vlogo in zaščito.

En dokaz za to! Pred nekaj meseci so imeli v Ljubljani kongres vsi študentje tehnične države. Pri reševanju tehničnih znan-

stvenih izlanih in skript, je sklenil kongres, da se te izdajajo v zvezni založbi in to za vse tehnike naših tehnik v latinici v ekavskem narečju srbskega ali hrvatskega jezika! Ali ni to praktično Jugoslovanstvo? (V oklepaju naj omenim, da je tudi slovenska kinematografska publika praktično rešila vprašanje napisov v kinematografu. Danes se napiše v srbohrvatskem jeziku čitajo prosto, brez tolmača, — publika se smeje, plače in razume vse enako, kakor se čita v Srbiji, v Bosni in drugje čita latinica!) Jugoslovanstvo krči samo sebi pota...

Interesantno je konstatirati, da so t. zv. katoliški (klerikalni) študentje jugoslovansko orijentirani; najboljši med njimi se s tem zlasti odlikujejo. Mladina je sprejela za resnico ono, kar so jim njihovi vodje (dr. Krek in dr. Korošec) toliko let dopovedovali in dokazovali; njih ni, kar je psihološko razumljivo, odvrnila od ideje slaba administracija naše centralne uprave, neenakost davkov, borba za autonomijo slovenske administracije itd., oni niso vedeli, da so to samo taktične poteze, pa so se za to idejo neveduši in si jo prisvojili, — oni so postali iskreni Jugoslovani!

Katoliški dijaki priznavajo potrebo narodne skupnosti z nami Srbi in z brati Hrvati, oni so celo prepričani, da se bo s kupnim življenjem ustvaril skupni jugoslovanski nacionalni tip ter se samo bore, da doprinejo k temu kot Slovenci maksimum svojih pozitivnih elementov in samo tako je treba tolmačiti njihovo pojmovanje jugoslovanstva. (Dalje prihodnjč.)

Sport.

I. kolo tekem za prehodni pokal LNP.

ZSK Hermes : SK Krakovo 9:0.

Hermes je pokazal, da je v dosti boljši formi, kot prejšnjo sezono. Opažati je bilo seveda posledice zimskega počitka. Svojega nasprotnika je gladko odpravil z zgoraj omenjenim rezultatom. Sodnik g. Smale dober.

SK Ilirija : SK. Panonija 21:0.

Ilirija je Panonijo takoj spočetka igre potisnila v njen prostor in igranje dosegla rekordno število goalov. Moštvo Ilirije je bilo sestavljeno povečini iz rezerv, ki pa so se izkazale kot zelo uporabne moči.

V splošnem pa igri nista nudili nikakega športnega užitka.

Ping-Pong.

SK Ilirija namerava ustanoviti ping-pong sekcijo, ki bi imela namen propagirati to zelo priljubljeno in razširjeno sport. Klub razpolaga z lokalom in potrebnim inventarom za igro. Prireditelj namerava tudi razne turnirje po vzgledu mednarodnih turnirjev, ki se vrše posebno poizmi kot nekako nadomestilo za tenis.

Te dni se bo vršil sestanek vseh interesentov v klubski sobi SK. Ilirije v kavarni »Evropa«. Tega sestanka naj se zlasti udeležijo vsi oni, ki se nameravajo udeležiti otvoritvenega in propagandnega turnirja, ki se bo vršil začetkom aprila. Detajli glede treninga se določijo na sestanku, ki se bo pravdačno objavil.

Tekem za avstralske prvenstvo v plavanju se bodo letos udeležili tudi Japonci, ki so odposlali svoja najboljša plavača, Takaishi-a in Sato. Med avstralskimi plavači, ki bodo nastopili proti Japoncem, je tudi Andrew Charlton, ki je zmagal na pariški olimpijadi v prostem stilu na 1500 m. O uspehu šele 18 letnega visokotalentiranega Avstraleca bomo poročali.

Rigoulot zopet premagal Cadina. V Angersu sta se pomerila v petoboju Rigoulot in Cadine. Zmagal je Rigoulot, ki je za 65 kg več dvignil kot njegov rival. Med drugim je obojerno sumil 170 kg.

Dirka okoli Italije. V času od 15. maja do 5. julija se vrši petnajstič od »Gazetta dello Sport« prirejena dirka okoli Italije, ki se bo izvajala v 15 etapah na 3579 km dolgi progi. Dirke se lahko udeležijo vozači U. V. I. prve, druge in tretje kategorije kakor tudi licencirani inozemski poklicni vozači. Posamezne etape so z eno samo izjemo krajše kakor 300 km. Dirka se začne v Milanu in gre čez Turin, Reggio Emilia, Lucca, Grosseto, Rim, Neapel, Avellino, Bari, Campobasso, Pescara, Pesaro, Treviso, Trst, Verona in Milan.

Tex Richards gradi nov velestadion. Ker bodo v kratkem demolirali veliki leseni amfiteater pri Jersey City, bo Tex Richards tam postavil nov stadion za približno 100.000 gledalcev. Načrt za to velezgradbo je že gotov; zgrajena bo iz železobetona ter bo veljala 1 in pol milijona dolarjev. Vendar pa bo Tex Richards šele potem začel z zgradbo, če bodo postave v toliko spremenjene, da bo smel prostore prodajati tudi dražje ko po 25 dolarjev.

Hja Erenburg:

Sansanetta.

Preko gladkih, spolzkih skal sta prišla na višino.

»Tute«

»Toda zakaj?« je vprašal Francoz ves zmeden. Mesto odgovora je začutil rahel hlad samokresa na sencih.

»Vi ostanete tu. To je moja volja, tako želim, jaz — kapitan za vožnje po viharinem morju, Gustav Olsun. Jaz ljubim Sansanetto in vam jo bom vzel. Nikar se ne upirajte. In — govorim odkritosrčno, kakor naj govorim mož z možem — nikar ne upajte na rešitev. Vozil sem proti jugovzhodu in tu smo zdaj daleč od vseh velikih morskih linij. Vi boste umrli tu.«

Jules de Rossignol je sedel na kamnu in ni poskušal niti zbežati, niti kričati ali pa omehčati kapitanovo srce. Brezupnost ga je nekoliko okrepila. Prosil je le: »Ustrelite me!«

»Ne lahko bi čuli strel na »Marije«.

Ko se je Gustav Olsun v temi nehoti dotaknil Francozovega obraza, je začutil tople kaplje, kakor bi mu vel veter južnega morja nasproti.

In kakor v krčmi »Pri morskem solncu« se je kapitanu drugič zasmilil Jules de Rossignol.

»Pri sebi imam pijačo,« je dejal, »toda vzemite to pipo in mošnjo tobaka. Kadite — dan,

dva, dokler...« In kapitan ni izgovoril do konca.

Po kratkem molku se je lotil najtežjega: »Najine zadeve so urejene. Zdaj vas prosim še to: pišite Sansanetti, da ste končali svoje življenje s samomorom. S tem ji prihranite nepotrebne prijetnosti. Če bi hoteli stvar obesiti na veliki zvon, bi lahko prišla ona tatvina na dan in posadili bi jo v zapor, kot vašega sokrivca.«

Če napišete kar vas prosim, storite pred smrtjo dobro delo.«

»Dobro,« je trdo in mirno odgovoril Jules de Rossignol »toda pisati moram francosko, ker ona ne razume angleščine.«

Kapitan je potegnil iz žepa staro karto pristanišča v Kopenhagnu in nalično pero ter prižgal majhno žepno svetilko. Ko je bil Jules de Rossignol gotov in luč ugašena, je kapitan v temi trdo stisnil njegovo roko. Čoln se je odpeljal nazaj k »Mariji«. Ko se je Gustav Olsun obrnil je videl v noči rdečo luč pipe.

Prišel je trenutek strašne preizkušnje. Ko je šel kapitan s pismom doli v kajuto je mislil na stavek:

»Če umrješ ti, potem umrjem tudi jaz.«

Sansanetta je ležala še v istem položaju kakor prej. Tekom pol ure, ko se je odločila usoda njenega prijatelja, se ji ni posrečil niti gib s prstom. Kapitan ji je izročil karto pristanišča v Kopenhagnu, kjer je bila na drugi strani napisana usodepolna vest. Njegova roka, ki je brez strahu kazala pot skozi mor-

ske megle se mu je zdaj vidno tresla. Mežkaje je Sansanetta brala enakomerno pisane vrstice. Gustav Olsun je bil pripravljen na kričanje, solze, morda tudi na trenutno smrt. Toda, ko je Sansanetta prebrala, je karto mirno zložila, jo vtaknila v nedri, se brez strahu nasmejala, pokazala kapitanu prazen prostor ob njeni strani in ga pozvala, naj leže k njej. Bilo je nerazumljivo, toda ker je Gustav Olsun čutil na svojih licih Sansanettin dih, ni poskušal uganiti nerazumljive stvari. Bolj omamljen kakor od steklenice wiskya, je padel na nežne hladne, polrazgaljene prsi.

Sansanetta se je napol dvignila in ga spretno in občutno udarila s copatico po licu. Kapitan si je zakril obraz in jo zmedeno pogledal.

Sansanetta je prešla z roko njegova neobrita lica in očitačo stresla glavo — kako se je upal s takimi ščetinami dotakniti se njene božanske kože. — Potem se je zopet sama zleknila na ležišče in kmalu zaspala. Kapitan je sedel na tleh. Tako je minula prva noč.

Proti večeru drugega dne so se pokazale na emajlu tropičnega neba bele kocke hiš mesta Rio de Janeiro. Kapitan je stal na povelnjskem mostičku, nenavadno mračen in med zobmi ni bilo pipe.

Kakor zmirom se je mudila »Marija« teden dni v pristanišču, da so predali stroje in naložili vreče kave, ter odplula potem nazaj v Kopenhagen. V Rio de Janeiro si je kapitan kupil novo pipo, toda Sansanetta jo je vrgla v ogenj. Poslušno je sedel pri nogah nezgib-

ne žene in se učil francoske besede — krasne glasove, ki so prihajali iz njegovih drobčkanih ust. Ko je priplula »Marija« v Kopenhagen, je izjavila Sansanetta Gustavu Olsunu, da ji je morje zoperno in da hoče v Pariz. Kapitan je šel v urad »Danske izvozne in uvozne družbe« in celo pristanišče — kapitani, krčmarji in dekleta — je začudeno mrmralo, ko je izvedelo, da se je Gustav Olsun za zmiraj ločil od »Marije«.

Zvečer je Gustav Olsun v kupeju prvega razreda ekspresnega vlaka gledal skozi okno, kot bled trak se je zabliskalo morje in naenkrat izginilo. Čutil je, da je njegovo življenje končano.

Leto dni je preživel Gustav Olsun s Sansanetto v rue d'Ostorp. Sansanetta se — bela in zaspana — ni nikdar oblačila in je preležala cele dni na antilopini koži poleg zmirnom žarečega Kamina. Po sobah je vladala nezmožna vročina in dišalo je po parfumu iz tridesetih ozkih stekleničic, ki jih je ona odpirala in zapirala, če ji je postalo težje dolgočasno. Toda njen najljubši opravek je bilo ogledovanje lastnega telesa; dvignila je roko ali izegnila nogo, se obkroževala in milostno dopuščala to tudi Gustavu Olsunu. Pustila ga ni iz hiše, iz njenega srebrnega glasu so kapali čudežni zvoki:

»Avto bi te lahko povozil. In če umrješ ti, umrjem tudi jaz.«

(Dalje prih.)

GROM

CARINSKO POSREDNIŠKI IN SPEDICIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov broševkama: »GROM«

Telefon int. št. 45-4

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v te stroke spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe sp. inih vos S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino leza dom, obrt in industrijo
v vseh opremljen.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v razenju b. ozplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Mže cen, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Lesni

strokovnjak

starejši, neoznjen, prvovrstna moč, z večletno prakso in prvovrstnimi izpričevanji, z znanjem slovenskega, nemškega in delno italijanskega jezika, želi prenesti službo le k večji lesni industriji. Gre najraje na skladišča ali pa v gozdove. Cenjene ponudbe na upravo lista pod značko »Vesten in marljiv strokovnjak«.

Premog - čebin

Wellera 1/II. - Telef. 55.

V PRAGO

na

14 mednarod i velesiem

ki se vrši

od 20. do 27. marca 1927

odpotujejo

posetniki lahko že 10. marca

50% popust

pri osebnih in brzovalnih na jugoslovanskih in čechoslovaških železnicah.

Brezplačna pojasnila in legitimacije se dobijo pri

MATELIČ & Co.

LJUBLJANA

Kongresni trg 3.

Čechoslovaški

konzulat v Ljubljani

Breg 8.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
avgarice, dokolenice, nahrtniki
za šolarje in lovce, dežniki, kloti,
šofni, žepni robd. palice, noži, škarje,
potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje, in brivce

edino le pri tvrdki

IOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

Oglašujte v
Narodnem Dnevniku.TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
SIMON GREGORČIČEVA UL.

Serravallo vo

železnato China-vino

vzbuda voljo do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je REKONVALESCENTOM in MALOKRVNIM zelo priporočeno od zdravniških avtoritet. IZBORNI OKUS. Nad 10.000 zdravniških priporočil. Dobl se v vseh lekarnah.

se priporoča

↓

Za naročila v Hskarsko

stroko spadajočih del

Industrijski: Aleksander Reimann. — Urojače Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovarja Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.